

Til beslutningsforslag nr. B 74

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Europaudvalget den 19. maj 2017

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om tiltrædelse af den samlede økonomi- og handelsaftale mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Canada på den anden side

[af udenrigsministeren (Anders Samuelsen)]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 28. februar 2017 og var til 1. behandling den 14. marts 2017. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Europaudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning og Forebyggelses- og Patientrådet
Dansk Metal og Dansk Industri
Forbrugerrådet Tænk
LO
NOAH.

Transport-, bygnings- og boligministeren har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse til udvalget fra Dansk Metal og Dansk Industri.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til beslutningsforslaget:

Biodynamisk Forbrugersammenslutning og Forebyggelses- og Patientrådet
Mellempfolkeligt Samvirke
Solidaritetsbevægelsen Afrika Kontakt og NOAH.

Udvalgshøring

Udvalget har afholdt en høring den 3. maj 2017 om CETA i forbindelse med behandlingen af beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 133 spørgsmål til udenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til transport-, bygnings- og boligministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til skatteministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, DF, V, LA, RV og KF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* i udvalget (EL, ALT og SF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget kan støtte tiltrædelsen af økonomi- og handelsaftalen (CETA) mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Canada på den anden side.

Danske virksomheder og danske forbrugere vil have stor gavn af en liberalisering af handlen mellem Canada og Danmark. Som en lille åben økonomi med et beskedent hjemmemarked er vi i Danmark afhængige af gode muligheder for at afsætte vores varer på andre markeder. Med handelsaftalen med Canada forbedres Danmarks markedsadgang betydeligt.

Der har været rejst tvivl om rækkevidden af den såkaldte investeringsbeskyttelse. I traktatteksten understreges imidlertid staternes ret til fortsat at kunne regulere. CETA begrænser ikke staters ret til at regulere med henblik på at nå legitime politiske mål såsom beskyttelsen af den offentlige sundhed, sikkerhed, miljøet, den offentlige sædelighed, so-

cial- eller forbrugerbeskyttelse og fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed.

Dansk Folkeparti finder det rimeligt, at der i en handelsaftale er en investeringsbeskyttelsesmekanisme, der kan sikre såvel danske som canadiske investorer. DF finder også sammensætningen af det dømmende organ rimelig.

Dansk Folkeparti har noteret sig, at Storbritannien i kølvandet på beslutningen om at melde sig ud af EU ved udenrigsminister Boris Johnson har peget på en CETA-lignende løsning som model for Storbritanniens fremtidige forbindelse til EU. Storbritannien har understreget, at Storbritannien ikke ønsker at anerkende EU-Domstolens afgørelser efter udtræden af EU. Der er således behov for i en kommende frihandelsaftale med Storbritannien at tilvejebringe en investeringsbeskyttelsesmekanisme lig den, der er indeholdt i frihandelsaftalen med Canada.

Dansk Folkeparti noterer sig samtidig, at en række eksisterende handelsaftaler indeholder tvistbilægelsesmekanismer for investeringer, og at Den Europæiske Union har tilkendegivet, at fremtidige handelsaftaler vil indeholde en sådan mekanisme af ICS-typen (Investment Court System), hvad eksempelvis også frihandelsaftalen med Vietnam gør.

Enhedslistens medlemmer af udvalget kan ikke støtte regeringens forslag om, at Danmark tiltræder frihandelsaftalen mellem EU og Canada (CETA).

Enhedslisten kan ikke acceptere, at Danmark som del af CETA vil blive underlagt investor-stat-tvistbilægelsesmekanismen, Investment Court System (ICS), som opererer helt uden for det danske nationale retssystem og uden for EU-Domstolen.

Enhedslisten mener, at Danmarks tilslutning til CETA risikerer at få vidtrækkende konsekvenser for Danmark, idet ISDS-mekanismen, ICS, giver multinationale selskaber, der investerer gennem et selskab i Canada, mulighed for at anlægge sag mod Danmark og EU, hvis det danske Folketing eller EU vedtager ny lovgivning, som begrænser et selskabs forventede indtjening, eller hvis selskabet føler sig urimeligt behandlet. Dette underbygges af det samlenotat, som udenrigsministeren har forelagt Folketinget om CETA. Heraf fremgår det bl.a., at »i forhold til investeringsbeskyttelse vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning, såfremt en investor skulle få medhold i en sag mod EU eller Danmark«.

Enhedslisten frygter derfor, at det kan koste den danske statskasse dyrt, hvis der anlægges en ICS-sag imod Danmark. Alene sagsomkostningerne kan vise sig at blive en væsentlig byrde for den danske statskasse. En opgørelse fra FN's konference for handel og udvikling (UNCTAD) viste i 2013, at alene sagsomkostningerne i ISDS-sager i gennemsnit overstiger 50 mio. kr. pr. sag (»Reform of Investor-State Dispute Settlement: In Search of a Roadmap«, UNCTAD, IIA Issues Note, nr. 2, side 4, 2013).

Det fremgår af udenrigsministerens svar på B 74, spørgsmål 35, at kommercielle danske aktiver kan blive konfiskeret, hvis Danmark nægter at betale en bøde, der følger af en sag, som går Danmark imod ved ICS. Det kan ske, selv hvis en dansk retsinstans skulle vælge at frikende Danmark i sagen. Det mener EL – ud fra et demokratisk perspektiv – er

stærkt problematisk, da det er underminerende for de danske domstole og det danske retssystem.

I et svar på B 74, spørgsmål 18, fremgår det, at CETA ikke udelukker muligheden for tredjepartsinvesteringer, der giver mulighed for at spekulere i at finansiere sagsomkostninger i en ICS-sag mod at få andel af erstatningssummen, hvis staten dømmes til at betale penge til investoren. Det mener EL er stærkt bekymrende, da vi de seneste år har set flere eksempler på hedge- og kapitalfonde, som har spekuleret i at medfinansiere sagsanlæg mod stater med henblik på at få del i en eventuel erstatning. En erstatning, som betales af skatteyderne.

Enhedslisten bemærker, at CETA på ingen måde beskytter arbejdstagerrettigheder. Aftaletekstens henvisninger til ILO-konventionerne er reelt ikke forpligtende, idet der ingen konkrete sanktionsmuligheder er i CETA over for omfattede lande, som skulle forbyrde sig mod ILO-konventionerne. Der er ifølge EL derfor alene tale om varm luft, når CETA fremhæves som en aftale, der værner om arbejdstagerrettighederne. EL finder det samtidig tankevækkende, at beskyttelsen af de multinationale selskaber og udenlandske investorer i CETA gennem ISDS-mekanismen er mur- og nagelfast, mens beskyttelsen af arbejdstagerrettigheder er ren varm luft.

Udenrigsministeren har i svaret på B 74, spørgsmål 61, oplyst, at investeringsbeskyttelsen i CETA har en udfasningsklausul på 20 år. Det betyder, at investeringsbeskyttelsen i aftalen kun kan opsiges med 20 års varsel. Tiltræder Danmark CETA, vil det således binde mange fremtidige folketingsflertal. Det er demokratisk stærkt problematisk. I en sag, som kan få så vidtgående demokratiske såvel som statsfinansielle konsekvenser for Danmark, mener EL, at Folketinget bør høre befolkningen. Derfor har EL også foreslået en vejledende folkeafstemning, før Danmark tiltræder frihandelsaftalen CETA, hvilket et flertal i Folketinget desværre har afvist.

En vejledende folkeafstemning om CETA, som kunne sikre Folketinget befolkningens opbakning til beslutningen om at tiltræde CETA, ville give god mening, set i lyset af den massive folkelige protest, aftalen har mødt. EL har bl.a. noteret sig, at mere end 3,5 mio. europæere har underskrevet en protest mod CETA, og at tusindvis af borgere over hele Europa har deltaget i demonstrationer for at vise deres protest imod aftalen. Bl.a. i Berlin, hvor 250.000 gik på gaden i oktober 2015. Samtidig har en bred alliance af udviklings-, forbruger- og miljøorganisationer samt fagbevægelsen – på begge sider af Atlanten – kritiseret aftalen i skarpe vendinger.

Enhedslisten har også noteret sig, at en række store organisationer i Danmark, som tilsammen repræsenterer tusindvis af danskere, også har udtrykt deres skepsis og bekymring over CETA. Heriblandt kan nævnes en række 3F-afdelinger, Afrika Kontakt, Danmarks Naturfredningsforening, Danske Studerendes Fællesråd, Det Økologiske Råd, Dyrenes Beskyttelse, FOA, Forbrugerrådet Tænk og Mellempoplelig Samvirke. Organisationerne er bekymrede for, at CETA vil føre til ringere fødevarer- og forbrugersikkerhed, deregule-

ring, tab af arbejdspladser og mere udlicitering og privatisering af den offentlige sektor. Denne bekymring deler EL.

Trods EL's bekymring og kritik af CETA har vi noteret os en række formaninger, vurderinger og garantier, som regeringen har givet i sine svar til Folketinget. Det drejer sig bl.a. om svarene på følgende spørgsmål til beslutningsforslaget: 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 30, 31, 32, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 49, 50, 54, 64, 68, 69, 70, 71, 91, 95, 98, 99, 101, 109, 111 og 112, som er optrykt i denne betænkning.

Alternativets medlemmer af udvalget går ind for stærke internationale aftaler og samarbejder om grænseoverskridende udfordringer og støtter derfor op om et multilateralt samarbejde om handelspolitikken, hvor alle lande og interesser bliver hørt, respekteret og balanceret.

Bilaterale handelsaftaler som CETA er en sidste udvej, hvis der på multilateralt plan ikke kan findes enighed om retningen for bæredygtig frihandel. Bilaterale aftaler kan i bedste fald bruges som løftestang for globale, bæredygtige handelsaftaler. CETA har desværre misset muligheden for at skabe en reel bæredygtig frihandelsaftale mellem EU og Canada, der kunne tjene som global guldstandard for fremtidige handelsaftaler.

Særligt problematisk er CETA's investeringsbeskyttelseskapitel, der giver udenlandske virksomheder ret til at sagsøge stater uden om de nationale domstole, hvis de mener, at deres fremtidige profit hæmmes. Dertil har kapitlerne om miljø, arbejdstagerrettigheder og bæredygtig udvikling kun symbolsk karakter og mangler sanktionsmekanismer, der kan sikre garanti for, at aftaleparterne overholder deres forpligtelser i henhold til opfyldelse af internationale forpligtelser, herunder klimaafspraken fra Paris og de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling.

CETA's investeringsbeskyttelsesmekanisme er ikke en forbedring i forhold til tidligere modeller. Med CETA indføres et nyt »Investment Court System« (ICS), som indeholder flere af de samme problematiske bestemmelser, som man kender fra den kontroversielle investor-stat-tvistbilægelsesmekanisme (ISDS), der er indeholdt i en række tidligere handelsaftaler, herunder de åbne bestemmelser som »fair og lige behandling« (art. 8.10) og »indirekte ekspropriation« (art. 8.12). Disse to bestemmelser udgør de mest benyttede klausuler til at sagsøge stater.

Retten til at regulere er indskrevet i investeringsbeskyttelseskapitlet i CETA, og bekræfter således, at stater har ret til at regulere, også selv om det måtte påvirke en udenlandsk investering. Dette er dog ikke nogen garanti eller noget nybrud, da reguleringen stadig ikke må overtræde de vidtgående rettigheder, som udenlandske investorer tildeles i bl.a. artikel 8.10 og artikel 8.12., og som risikerer at koste skatteyderne milliarder i kompensationsydelser.

Alternativet bemærker også, at det er et nybrud at inkludere investeringsbeskyttelsesmekanismer mellem to udviklede lande, hvor der ikke er grund til at anse domstolene som diskriminerende, og hvor udenlandske investorer kan

forvente relativt stabile og forudsigelige investeringsklimaer. Herudover bemærker ALT følgende:

Bæredygtighedskapitler

De mekanismer i CETA, der fremhæves som garant for, at CETA sikrer bæredygtig udvikling, har desværre kun en symbolsk karakter og er derfor utilstrækkelige til at sikre balance mellem den økonomiske, sociale og miljømæssige bundlinje. De kapitler, der omhandler handel, bæredygtig udvikling, arbejdstagerrettigheder og miljø, er undtaget fra aftalens stat-stat-tvistbilægelsesmekanisme, og der kan således kun udarbejdes rapporter eller konsultationer uden konsekvenser for en part til aftalen, såfremt denne måtte bryde med CETA's bæredygtighedskapitler.

Forsigtighedsprincip

I CETA-aftalen nævnes forsigtighedsprincippet ikke en eneste gang, på trods af at EU ved flere lejligheder er blevet anklaget af Canada for at indføre tekniske handelsbarrierer med henvisning til dette princip under WTO. I stedet henviser CETA til »videnskabsbaseret tilgang«, der modsat forsigtighedsprincippet kræver utvetydig dokumentation for, at et givent produkt er skadeligt, før det kan forbydes. Ved forsigtighedsprincippet kommer tvivl om skadelighed forbrugere til gode.

CETA garanterer altså ikke eksplicit forsigtighedsprincippet, hvilket kan lede til tvister mellem parterne over regulering, der er til fordel for forbrugere og miljø, hvis et givent forbud indført med henvisning til forsigtighedsprincippet af Canada betragtes som en teknisk handelsbarriere.

Det er samtidig bekymrende, at CETA inkluderer en »negativliste« for tjenesteydelser, hvor kun de tjenesteydelser, som medlemslandene har bedt om at få ekskluderet, ikke automatisk er omfattet af CETA's liberaliseringskrav. En foretrukket tilgang havde været en »positivliste«, hvor sektorer kan tilføjes løbende, hvis der opstår behov for dette. Ydermere indeholder CETA den problematiske »standstill«-mekanismer, som forhindrer renationalisering af sektorer, der eventuelt ikke har fungeret optimalt på private hænder.

Bæredygtig frihandel

CETA kunne have været en guldstandard for fremtidige handelsaftaler, hvis den havde ekskluderet særdomstole for udenlandske virksomheder, indeholdt bindende klausuler om bæredygtig udvikling, miljø, arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder med sanktionsmekanismer som en mulighed, såfremt aftaleparterne ikke kunne nå til enighed. Og videre ville CETA være en god aftale, hvis den benyttede »positivlister« frem for »negativlister« for regulering af tjenesteydelser.

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Kenneth Kristensen Berth (DF) nfm. Peter Kofod Poulsen (DF) Claus Kvist Hansen (DF) Mikkel Dencker (DF)

Hans Kristian Skibby (DF) Karina Due (DF) Jan E. Jørgensen (V) Marcus Knuth (V) Erling Bonnesen (V)

Jakob Ellemann-Jensen (V) Eva Kjer Hansen (V) Thomas Danielsen (V) Christina Egelund (LA) Villum Christensen (LA)

Merete Scheelsbeck (KF) Jens Joel (S) Lars Aslan Rasmussen (S) Kaare Dybvad (S) Erik Christensen (S) fmd.

Mette Reissmann (S) Peter Hummelgaard Thomsen (S) Karin Gaardsted (S) Søren Søndergaard (EL)

Nikolaj Villumsen (EL) Christian Juhl (EL) Rasmus Nordqvist (ALT) Christian Poll (ALT) Zenia Stampe (RV)

Holger K. Nielsen (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende B 74

Bilagsnr.	Titel
1	Materiale vedr. CETA
2	Henvendelse af 13/3-17 fra Forbrugerrådet Tænk om 1. behandling af CETA
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
4	Henvendelse af 15/3-17 fra Dansk Metal og Dansk Industri om tiltrædelse af økonomi- og handelsaftalen mellem Den Europæiske Union og Canada
5	Tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
6	Henvendelse af 31/3-17 fra LO om Folketingets behandling af beslutningsforslag om CETA
7	Revideret udkast til tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
8	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
9	Henvendelse af 11/4-17 fra Biodynamisk Forbrugersammenslutning og Forebyggelses- og Patientrådet vedr. CETA-aftalen
10	Det svenske handelskammers analyse af CETA
11	Åben høring om CETA-aftalen
12	Udkast til revideret tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
13	Revideret tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
14	Henvendelse af 8/5-17 fra NOAH vedr. CETA
15	Udkast til betænkning
16	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 74

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kendelser afsagt af CETA's særdomstole (ICS), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorvidt ministeren vil gøre Danmarks bilaterale investeringsaftaler tilgængelige for offentligheden ved at lægge dem på Udenrigsministeriets hjemmeside, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan listen over Danmarks undtagelser i CETA-aftalens bilag 1 og bilag 2 er blevet til, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om oversendelse af forliget mellem Mærsk og Algeriet i sagen om oliebeskatning, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om det fælles fortolkende instrument om den samlede økonomi- og handelsaftale (CETA), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 6 Spm. om, hvorvidt der er fuld overensstemmelse mellem EU's forsigtighedsprincip og CETA-aftalens artikel 24.8, stk. 2, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om, hvilke internationale standarder, retningslinjer og henstillinger der henvises til i CETA-aftalens artikel 24.8, stk. 1, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om, hvorledes formuleringen i det fælles fortolkende instrument om, at CETA forpligter Canada og EU til at »yde høj arbejdstagerbeskyttelse«, vil blive håndhævet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvordan forsigtighedsprincippet er sikret i CETA's kapitler om sanitære og phytosanitære standarder og om tekniske handelshindringer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvad procedureerne er, når Det Blandede CETA-udvalg vil anvende artikel 26.1.5, litra e, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm. om, hvorledes EU's repræsentanter i Det Blandede CETA-udvalg skal indhente mandat til arbejdet i udvalget, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, hvorledes EU's repræsentanter i Forum for Regulerings samarbejde skal indhente mandater til arbejdet i forummet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om ICS-tribunalet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om ministerens svar på KOM (2016) 0470, spørgsmål 13, om ICS-mekanismen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvilke formål der under reglerne om investeringsbeskyttelse er legitime politiske formål, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om, hvem der vil bestemme, og hvordan erklæringerne om retten til at regulere på baggrund af legitime politiske mål skal afvejes i forhold til bestemmelserne om investeringsbeskyttelse i CETA's kap. 8, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm., om ministeren kan garantere, at eventuelle sager mod Danmark, der har regler for at sikre folkesundheden som genstand, ikke vil føre til forsinkelser i behandlingen og implementeringen af ny regulering, når eller hvis CETA træder i kraft, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 18 Spm. om tredjepartsinvesteringer fra bl.a. hedgefonde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm. om ministerens holdning til, at det ikke forbydes medlemmerne af ICS-tribunalet at arbejde som ISDS-arbitratorer i andre sager, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm. om, hvorvidt ICS-mekanismen i CETA lever op til de danske krav til dommeres uafhængighed og andre retssikkerhedsgarantier, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm. om fair and equitable treatment-standarden i CETA art. 8.10, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 22 Spm. om, hvorvidt det stiller canadiske virksomheder bedre end danske virksomheder, at de får adgang til et særligt domstolslignende organ, hvor kun canadiske virksomheder kan anlægge sag, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om, hvordan CETA-aftalens kapitel 24 om handel og miljø influerer på kapitel 5 om sundheds- og planteforanstaltninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om, hvorledes EU's repræsentanter til Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger udpeges, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om, hvorfor proceduren for anerkendelse af ækvivalens endnu ikke er aftalt, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om, hvordan procedurene for anerkendelse af ækvivalens på sundheds- og plantesundhedsområdet skal se ud, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm. om, i hvilke sager SPS-aftalen har været grundlag for officielle klager fra Canada i WTO over EU-standarder på området, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om CETA-aftalens kapitel om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger og tilsidesættelse af forsigtighedsprincippet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm. om, hvorvidt ministeren kan bekræfte, at Europa-Kommissionen er i færd med at undersøge, hvorvidt EU's regler om pesticidrester bør bringes i fuld overensstemmelse med de mindre strikse WTO-standarder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om, hvorvidt der er noget i CETA-aftalen, som kan bringe sagen om hormonbøffer til live igen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm. om, hvorvidt reguleringssamarbejdet kan komme til at omfatte områder, som er helt eller delvis under medlemslandenes kompetence, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, hvem der på EU's vegne vil beslutte om et givet område skal gøres til genstand for reguleringssamarbejde med Canada, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm. om, hvad det vil sige, at Det Blandede Udvalg har kompetence til at tage beslutninger vedrørende gennemførelsen af målene for CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 34 Spm. om, hvilke protokoller og bilag Det Blandede Udvalg har kompetence til at ændre under artikel 30.2.2, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvorvidt CETA's ICS-tribunals afgørelse kan håndhæves ved andre landes domstole, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 36 Spm. om, hvorfor CETA indeholder et krav om, at medlemmerne af CETA's ICS-tribunal har kendskab til international ret, særlig international investeringsret og handelsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 37 Spm. om proceduren for appel i CETA's ICS-mekanisme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm. om CETA's art. 8.9.1 om retten til at regulere, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om, hvorvidt der kan opstå modsætninger mellem CETA-aftalens artikel 13.15 om videregivelse af oplysninger og EU's regler for videregivelse af personoplysninger til tredjelande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm. om, hvorledes kapitlet om handel og miljø i CETA-aftalen influerer eller ikke influerer på kapitlet om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm. om artikel 1.9, stk. 3, om kommerciel udnyttelse af vandreserver, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om, hvorvidt artikel 25.1, stk. 4, giver Det Blandede Udvalg mulighed for at iværksætte reguleringssamarbejde på nye områder, herunder f.eks. bioteknologi, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om, hvad relationen er mellem kapitlet om handel og miljø og kapitlet om reguleringssamarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm. om, hvilke områder med relevans for arbejdsmarkedspolitik og rettigheder på det danske arbejdsmarked, som kan blive genstand for reguleringssamarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 45 Spm. om, hvorvidt rækkevidden af kapitlet om reguleringssamarbejde er tilstrækkelig veldefineret og afgrænset, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 46 Spm. om, hvorvidt CETA-aftalens kapitel om reguleringssamarbejde får indflydelse på beslutningsprocedurerne i Folketinget og for danske myndigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm. om, hvilke emner der tidligere har været genstand for reguleringssamarbejde mellem EU og Canada, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om, hvorvidt artikel 21.4 indebærer, at canadiske myndigheder får mulighed for at kommentere nye forslag fra Europa-Kommissionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om de forskellige tilgange til vurdering af risici og disses betydning for reguleringspraksis, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om søgsmål igennem CETA's særdomstole (ICS), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om reformen af ISDS-mekanismen i CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om, hvordan ministeren forholder sig til de rapporter, der konkluderer, at investor-stat-tvistløsningsmekanismer ikke har nogen nævneværdig betydning for udenlandske investeringer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 53 Spm. om, hvorvidt ministeren kan fremlægge forligsaftalerne i de ISDS-sager, hvor danske investorer har indgået forlig med andre stater på baggrund af investeringsaftaler indgået af den danske stat, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm. om konflikt imellem en afgørelse fra CETA's særdomstole (ICS) og en afgørelse fra EU-Domstolen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om, hvad det konkret vil sige, når det af det fælles fortolkende instrument fremgår, at parterne forpligter sig til at forbedre deres love og politikker »med det mål at yde høj arbejdstagerbeskyttelse«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm. om sanktionsmuligheder ved overtrædelse af regler i kapitlet om handel og arbejdsmarked, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om, hvordan artikel 23.11, stk. 1, skal forstås, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 58 Spm. om ministerens kommentar til henvendelse fra Dansk Metal og Dansk Industri af 15/3-17, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 59 Spm. om ministerens kommentarer til kritik fremført i »Analyse af regeringens svar på spørgsmål om CETA«, jf. EUU KOM (2016) 0470 - bilag 6, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 60 Spm. om de økonomiske vurderinger i analysen »CETA Without Blinders«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 61 Spm. om, hvilke konkrete konsekvenser den såkaldte »sunset clause« i CETA's artikel 30.9 (2) får, hvis Danmark vælger at udtræde af CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 62 Spm. om, hvornår det forventes, at EU-Domstolen kommer med sin udtalelse om ICS's forenelighed med EU-traktaterne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 63 Spm. om, hvordan regeringen fremadrettet vil sikre, at ny lovgivning, som vedtages i Folketinget, ikke risikerer at medføre sagsanlæg og evt. erstatningskrav i henhold til investeringsbeskyttelsen i CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 64 Spm. om, hvad det betyder, hvis en sektor optræder på listen over undtagelser i bilag I, men ikke i bilag II, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 65 Spm. om, hvorfor Danmark har taget en undtagelse for privatfinansierede sociale tjenesteydelser, men ikke har ladet undtagelsen gælde for hvilehjem, plejehjem og ældrehjem, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 66 Spm. om, hvorvidt afvikling af statsstøtte til privathospitaler i Danmark vil føre til sagsanlæg under investor-stat-tvistbilæggelsesreglerne i CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 67 Spm. om bestemmelser i CETA om offentlig regulering og investeringsret, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 68 Spm. om, hvorfor undtagelsen i CETA's art. 28.3.2 for regulering, der er nødvendig for at beskytte naturressourcer, mennesker, dyr eller pla-

- net, ikke gælder for sektion 8-D i CETA, der omhandler den omdiskuterede investeringsbeskyttelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 69 Spm. om CETA's artikel 12.3.7 om godkendelsesprocedure og kvalifikationsprocedure, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 70 Spm. om, hvilken bestemmelse der vil få prioritet, hvis der opstår en konflikt imellem bestemmelserne i CETA om handel og miljø og bestemmelserne om investorers rettigheder og markedsadgang, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 71 Spm. om klage over øget adgang til en anden stats marked på bekostning af miljøreguleringen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 72 Spm. om ministerens svar på KOM (2016) 0470, spørgsmål 30, om CETA's kapitel 13 om finansielle tjenesteydelser, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 73 Spm. om tvistløsningsmekanismen i CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 74 Spm. om definition af, hvad der konstituerer »legitime politiske mål«, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 75 Spm., om ministeren kan bekræfte, at en canadisk virksomhed kan føre ICS-sag mod Danmark under CETA's investeringsbeskyttelseskapitel, selv om den ikke er blevet forskelsbehandlet eller diskrimineret imod, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 76 Spm. om, hvorvidt en sag anlagt under NAFTA-aftalens investeringsbeskyttelseskapitel om midlertidigt forbud mod skifergasudvinding vil kunne finde sted under CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 77 Spm. om redegørelse for tilfælde, hvor en bilateral investeringsaftale er blevet brugt som løftestang for at skabe bedre forhold for klima, miljø og arbejdstagerrettigheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 78 Spm. om mulighed for høring ved investeringsaftalernes investor-særdomstole (ICS/ISDS), til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 79 Spm. om ministerens kommentarer til handelspolitikken muligheder for at bidrage til opfyldelse af de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 80 Spm. om ministerens kommentarer til handelspolitikken muligheder for at bidrage til opfyldelse af at begrænse klimaforandringerne og stigningen i den globale gennemsnitstemperatur, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 81 Spm. om ministerens kommentarer til handelspolitikken muligheder for at skabe samarbejde om retfærdige og effektive mekanismer til at beskutte multinationale selskaber og bekæmpe skattely, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 82 Spm. om ministerens kommentarer til handelspolitikken muligheder for at samarbejde om udfasningen af direkte og indirekte subsidier til fossile brændsler, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 83 Spm. om, hvorvidt ministeren er enig med Europa-Kommissionen i, at
ICS i CETA skal erstattes af en form for Multinational Investment
Court i fremtiden, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 84 Spm., om den danske stat vil kunne blive sagsøgt af en canadisk in-
vestor med investeringer i olie- og gasudvindingsvirksomheder i
Nordsøen under ICS i CETA i tilfælde af, at Danmark lige nu beslut-
ter at udfase olie- og gasproduktionen i Nordsøen, til udenrigsministe-
ren, og ministerens svar herpå
- 85 Spm. om, hvorfor CETA ikke inkluderer en bestemmelse, der svarer
til art. 23 i kapitel II i EU's originale forslag til TTIP-aftalen med
USA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 86 Spm. om henvendelse fra Dansk Metal og Dansk Industri vedr.
PostNords importafgift, til transport-, bygnings- og boligministeren,
kopi til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 87 Spm. om kritik fra ILO vedr. Danmarks overtrædelse af ILO-konven-
tionerne, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 88 Spm., om Danmarks overtrædelse af ILO-konventionerne i forbindel-
se med det danske DIS-register vil give »det blå Danmark« en konkur-
rencefordel over for »det blå Canada«, til udenrigsministeren, og mi-
nisterens svar herpå
- 89 Spm. om en oversigt over ratificeringsprocessen i alle de omfattede
lande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 90 Spm., om det kan udelukkes, at artikel 24.8, stk. 1, kan anvendes af
Canada som argument mod anvendelse af forsigtighedsprincippet, til
udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 91 Spm., om forpligtelserne angående »arbejdstagerbeskyttelse« i CETA
er politiske tilkendegivelser, der ikke udgør juridiske forpligtelser,
som kan håndhæves gennem sanktioner, således som det f.eks. er til-
fældet, hvad angår beskyttelse af investorer, til udenrigsministeren, og
ministerens svar herpå
- 92 Spm. om uddybning af, i hvilke tilfælde EU's repræsentanter i Det
Blandede CETA-udvalg skal rådføre sig med medlemslandene, når ar-
tikel 26.1.5, litra e, tages i anvendelse, og efter hvilken procedure en
sådan evt. rådføring vil foregå, til udenrigsministeren, og ministerens
svar herpå
- 93 Spm. om, hvordan Det Blandede Udvalg indhenter mandat i EU-kred-
sen til beslutninger, der skal træffes i udvalget, og om henvisning til
dokumenter, som beskriver disse procedurer, til udenrigsministeren,
og ministerens svar herpå
- 94 Spm., om ministeren mener, at ICS-mekanismen i CETA lever op til
de danske krav til dommers uafhængighed og andre retssikkerheds-
garantier, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 95 Spm., om det er op til Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundheds-
og Planteforanstaltninger at beslutte, om et givet produkt fra Canada
skal regnes for at være ækvivalent, til udenrigsministeren, og ministe-
rens svar herpå

- 96 Spm., om ministeren vil bekræfte eller afkræfte, om Det Blandede Udvalg har mulighed for at iværksætte egentligt reguleringssamarbejde om bioteknologi, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 97 Spm., om Det Blandede CETA-udvalg alene vil kunne vælge at »indgå i visse bilaterale dialoger«, eller om udvalget også – som det synes at fremgå af artikel 21, stk. 4 – kan omdefinere og overtage en dialog, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 98 Spm. om, hvad der menes med, at bestemmelserne i kapitlet om handel og miljø skal »holdes for øje« i det reguleringsmæssige samarbejde, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 99 Spm., om artikel 21.4 åbner mulighed for gennemførelse af fælles risikovurderinger, som divergerer fra forsigtighedsprincippet, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 100 Spm. om at oplyse, om det er muligt at fremskaffe forligsteksterne for de to nævnte danske ISDS-sager og oversende dem, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 101 Spm. om at svare på B 74, spørgsmål 57 om, hvorvidt der kan være forhold inden for arbejdsmarkedslovgivning og arbejdstagerbeskyttelse, som kan indbringes for investor-stat-tvistbilæggelsesorganer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 102 Spm., om regeringen har planer om at indføre en screeningsmekanisme, som sikrer, at fremtidige regeringsforslag ikke medfører risiko for sagsanlæg og evt. erstatning i henhold til investeringsbeskyttelsen i CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 103 Spm. om, hvordan regeringen fremadrettet vil sikre, at Folketingets medlemmer på et oplyst grundlag kan træffe beslutninger i Folketinget, uden at dette risikerer at medføre sagsanlæg og evt. erstatningskrav i henhold til investeringsbeskyttelsen i CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 104 Spm., om forpligtelsen under GATS alene vedrører »national behandling«, eller – som tilfældet er under CETA – både »national behandling«, markedsadgang og præstationskrav, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 105 Spm., om de danske forpligtelser inden for sociale tjenesteydelser under GATS er helt identiske med de forudsete forpligtelser under CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 106 Spm. om, hvad artikel 8.15 (ratchet og standstill) vil betyde for reguleringen af hvilehjem, plejehjem og ældrehjem i Danmark, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 107 Spm. om at svare på B 74, spørgsmål 66, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 108 Spm., om kapitel 24 og kapitel 22 vil indgå i fremtidige investor-stat-sager som bedømmelsesgrundlag på lige fod med artiklerne i kapitlet om investeringsbeskyttelse, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 109 Spm. om at redegøre for, hvorfor fortolkningen af CETA-aftalen som værende i overensstemmelse med EU's forsigtighedsprincip kun fremgår af en ensidig erklæring fra Europa-Kommissionen og ikke er en del af det fælles fortolkende instrument eller CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 110 Spm. om, hvorfor det ikke fra dansk side er blevet krævet, at alle detaljer og procedurer angående den nye ICS-mekanisme er fastlagt i det forslag til CETA, der skal stemmes om i det danske Folketing, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 111 Spm. om, hvad der vil ske, hvis ministerens vurdering, at der ikke er grundlag for en konflikt mellem afgørelser truffet af henholdsvis EU-Domstolen og ICS, ikke passer, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 112 Spm. om bestemmelser i CETA om ICS-tribunalets behandling af modkrav, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 113 Spm., om forskellige krav til kemikalier i Canada og Danmark vil være at betragte som en handelshindring ifølge CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 114 Spm., om CETA-aftalen vil medføre begrænsninger i myndigheders reguleringsmuligheder, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 115 Spm. om, hvornår national lovgivning skal »nødvendighedstestes«/ forklare sig over for investorer og spekulanter, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 116 Spm. om, hvilken personkreds der kommer til at udpege dommerne i ICS i hhv. EU og Canada, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 117 Spm. om ministerens definition af en »fair og rimelig behandling« i forhold til CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 118 Spm. om ministerens vurdering af ICS i CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 119 Spm. om, hvordan en stat vil kunne forklare nødvendigheden af at komme på en verdensnaturarvsliste over for en investor, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 120 Spm. om, hvem der, når CETA træder i kraft, vil skulle hæfte i en ICS-dom, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 121 Spm. om, med hvilken begrundelse EU-Domstolen har nægtet at lade EU tiltræde menneskerettighedskonventionen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 122 Spm. om en definition af, hvad der forstås ved en oprindelsesdeklaration i CETA-aftalen, til skatteministeren, og ministerens svar herpå
- 123 Spm. om ICS i forhold til nationale domstole, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 124 Spm. om, hvor mange handelsaftaler indgået mellem ilande og EU der har en ICS-mekanisme, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå

- 125 Spm. om, hvilken domstol der fremover vil være den øverste juridiske myndighed inden for EU med etableringen af ICS i CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 126 Spm., om CETA sænker standarder for at tiltrække investorer, og om Danmark er bedre stillet uden CETA, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 127 Spm., om der er elementer i CETA, der betyder, at der ikke kan forhandles overenskomstaftaler i Danmark, når CETA træder i kraft, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 128 Spm. om, hvilke andre domstolssystemer og tvistbilæggelsesmekanismer der findes i handelsaftaler indgået mellem EU og andre lande, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 129 Spm. om, hvilke importprodukter ministeren forventer vil blive billigere for danskerne som følge af CETA-aftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 130 Spm. om en indbygget stand-still-klausul i CETA-aftalen, således at det ikke er muligt at ændre på positiv-/negativ-listen, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå
- 131 Spm. om, hvorvidt EU's traktatfæstede forsigtighedsprincip træder ud af kraft, når EU indgår CETA-handelsaftalen, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 132 Spm. om, hvilke beføjelser ICS tildeles, og hvorvidt disse er forenelige med Lissabontraktaten, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 133 Spm., om en omgørelse af en eventuel afgørelse om tilladelse af kommerciel anvendelse af vand vil medføre nogen forpligtelser for Danmark, f.eks. betaling af kompensation el.lign., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 134 Spm., om regeringssamarbejdet mellem EU og Canada, jf. aftalen af 21. december 2004, har medført nogle konkrete lovgivningsmæssige ændringer i Danmark eller EU inden for områderne farma og kemikalier, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 135 Spm. om, hvordan det synspunkt, at det ville udhule værdien af særdomstolene i CETA (ICS) at undtage regulering, der er nødvendig for at beskytte naturressourcer, mennesker, dyr eller planter fra særdomstolene, stemmer overens med regeringens tidligere synspunkt, angivet i spørgsmål 13, 14, 22 m.fl., til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 136 Spm., om der findes en screeningmekanisme, som sikrer, at regeringsforslag ikke medfører risiko for sagsanlæg og evt. erstatning i henhold til investeringsbeskyttelsen i de bilaterale investeringsaftaler, som Danmark har indgået, til udenrigsministeren, og ministerens svar herpå
- 137 Spm. om privatisering af TV2 og evt. renationalisering, til erhvervsministeren, og ministerens svar herpå

44 af udvalgets spørgsmål og udenrigsministerens svar herpå

EL har ønsket spørgsmål nr. 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 22, 23, 24, 30, 31, 32, 35, 36, 38, 39, 40, 41, 43, 46, 49, 50, 54, 64, 68, 69, 70, 71, 91, 95, 98, 99, 101, 109, 111 og 112 og svar herpå optrykt.

Spørgsmål nr. 1:

I forlængelse af Folketingets 1. behandling den 14. marts 2017 af beslutningsforslag nr. B 74 om dansk tiltrædelse af CETA, hvor udenrigsministeren gentagne gange påstod at have svaret på, om kendelser fra CETA's særdomstole (ICS) stod over eller var underlagt EU-Domstolen, bedes ministeren oversende den eller de passager fra debatten, hvor ministerens svar fremgår.

Svar:

Jeg var og er uenig i præmissen for spørgsmålet.

CETA's investor-stat tvistbilæggelsesmekanisme (ICS) har til formål at beskytte europæiske investorer i Canada og canadiske investorer i EU imod usaglig diskrimination, unfair og ulige behandling og ulovlig ekspropriation efter CETA's regler herom. EU-Domstolen har til formål at sikre overholdelse af lov og ret ved fortolkningen og anvendelsen af EU-retten. CETA's tvistbilæggelsesmekanisme og EU's domstolssystem har således kompetence på hvert sit område.

Et ICS panel under CETA kan på baggrund af en klage rejst af en investor alene afsige voldgiftskendelse om:

- 1) økonomisk erstatning og eventuelle renter
- 2) tilbagelevering af ejendom – alternativt økonomisk erstatning svarende til en rimelig markedsværdi af pågældende ejendom.

Samtidig kan en investor alene indgive en klage under ICS, såfremt en række betingelser er opfyldt, herunder hvis investoren trækker enhver retslig procedure, der allerede verserer ved en anden ret eller domstol efter national eller international ret med hensyn til en foranstaltning, der påstås at udgøre en tilsidesættelse som omhandlet i klagen, tilbage eller afbryder en sådan retslig procedure, samt giver afkald på sin ret til at indgive enhver klage eller indlede enhver retslig procedure ved en ret eller domstol under national eller international ret med hensyn til en foranstaltning, der påstås at udgøre en overtrædelse som omhandlet i klagen. På den måde sikres det, at en sag, der behandles ved ICS, ikke samtidig behandles ved en almindelig domstol.

Såvel i selve traktatteksten som i det fælles fortolkende instrument knyttet til CETA understreges staternes ret til at regulere. Det fremgår eksplicit i CETA's kapitel om investeringsbeskyttelse, at parterne til CETA (herefter parterne) bekræfter deres ret til at regulere inden for deres territorium med henblik på at nå legitime politiske mål, såsom beskyttelsen af den offentlige sundhed, sikkerhed, miljøet eller den offentlige sædelighed, social- eller forbrugerbeskyttelse og fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed. ICS ændrer ikke herved.

Det fastslås ydermere i CETA, at et ICS panel ikke har kompetence til at efterprøve lovligheden af en foranstaltning, der hævdes at udgøre en overtrædelse af CETA, i henhold til en parts interne ret. Et ICS panel kan i givet fald alene tage en parts interne lovgivning i betragtning som en faktisk omstændighed. I

den forbindelse skal retten følge den fremherskende fortolkning af den interne lovgivning ved partens domstole eller andre myndigheder, og enhver betydning, som retten tillægger den interne lovgivning, skal ikke være bindende for denne parts domstole eller myndigheder. Et ICS panel kan således ikke fortolke national ret. På samme måde kan et ICS panel ikke fortolke EU-retten, men kan anvende den som faktum i en given sag.

Således er et ICS panel under CETA afgrænset til alene at behandle sager i helt særlige tilfælde, der er uden relation til EU-Domstolens formål. Man kan derfor ikke meningsfuldt sige, at ICS' kendelser står over eller er underlagt EU-Domstolen.

Det bemærkes, at såfremt der måtte opstå alvorlig bekymring om fortolkningsspørgsmål knyttet til ICS, der kan påvirke investeringer, kan parterne til enhver tid vedtage fortolkninger, der er bindende for ICS panelerne.

Det ventes, at der vil blive indhentet en udtalelse fra EU-Domstolen om ICS' forenelighed med EU-traktaterne. I det tilfælde EU-Domstolen mod forventning skulle konkludere, at ICS som tvistbilæggesystem er i strid med EU-traktaterne, vil CETA skulle ændres.

Spørgsmål nr. 5:

Kan ministeren bekræfte, at det fælles fortolkende instrument om den samlede økonomi- og handelsaftale (CETA) mellem Canada og Den Europæiske Union og dens medlemsstater af 27. oktober 2016 er underordnet selve CETA aftaleteksten, og at det således kun er i tilfælde af, at selve aftaleteksten er uklar, at det fortolkende instrument får betydning?

Svar:

Det fælles fortolkende instrument vedtaget af EU og Canada i forbindelse med undertegnelsen af CETA er juridisk bindende for parterne. Det fremgår endvidere af CETA's artikel 30.1, at det fælles fortolkende instrument – og øvrige erklæringer og bilag knyttet til CETA – udgør en integreret del af aftalen.

Jf. artikel 31 i konvention af 23. maj 1969 om traktatretten (Wienerkonventionen om Traktatretten) vil instrumentet være bindende i forhold til fortolkningen af CETA. Hermed vil instrumentet også være en del af fortolkningsgrundlaget, såfremt der skulle opstå tvivlsspørgsmål

eller uenigheder mellem parterne om aftalen.

Spørgsmål nr. 6:

Ministeren bedes oplyse, om der er fuld overensstemmelse mellem EU's forsigtighedsprincip, som dette kommer til udtryk i Europa-Kommissionens meddelelse om forsigtighedsprincippet fra februar 2000, og CETA-aftalens artikel 24.8, stk. 2.

Svar:

EU's forsigtighedsprincip er en del af EU's traktatgrundlag. Det hverken kan eller skal en frihandelsaftale som CETA ændre ved.

Dette bekræftes desuden i en erklæring fra Kommissionen knyttet til CETA, hvori følgende fremgår:
"CETA bevarer Den Europæiske Unions og dens medlemsstaters mulighed for at anvende deres grund-

læggende principper på reguleringsområdet. For Den Europæiske Union omfatter disse principper dem, der er fastsat i traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, bl.a. forsigtighedsprincippet som omtalt i artikel 191 og afspejlet i artikel 168, stk. 1, og artikel 169, stk. 1 og 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Kommissionen bekræfter derfor, at intet i CETA-aftalen forhindrer anvendelsen af forsigtighedsprincippet i Den Europæiske Union som fastsat i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. ”

Som det fremgår af CETA's artikel 30.1, udgør Kommissionens erklæring – sammen med øvrige erklæringer og bilag – en integreret del af aftalen.

Spørgsmål nr. 7:

Ministeren bedes oplyse, hvilke internationale standarder, retningslinjer og henstillinger, der henvises til i CETA-aftalens artikel 24.8, stk. 1.

Svar:

Der er ikke i CETA's artikel 24.8, stk. 1 lagt nogen begrænsning på hvilke relevante videnskabelige og tekniske oplysninger og beslægtede internationale standarder, retningslinjer og henstillinger, der skal tages hensyn til i forbindelse med udarbejdelsen og gennemførelsen af foranstaltninger til beskyttelse af miljøet, som kan påvirke handel eller investering mellem parterne.

Lad mig benytte anledningen til på ny at understrege, at stateres ret til at regulere på baggrund af legitime politiske mål – som f.eks. miljøbeskyttelse – fremgår eksplicit af CETA. CETA fastslår desuden, at miljøet er et grundlæggende element i en bæredygtig udvikling. I den forbindelse opstiller parterne et mål om et forstærket samarbejde for at beskytte og bevare miljøet, og parterne anerkender i CETA værdien af international miljøforvaltning og internationale miljøaftaler som et af det internationale samfunds svar på globale og regionale miljøproblemer. Parterne bekræfter i CETA desuden deres tilsagn om i love og praksis effektivt at gennemføre de multilaterale miljøaftaler, som de deltager i.

Endelig anerkender parterne, at handel ikke må fremmes ved at tilbyde at fritage fra eller på anden måde fravige miljølovgivning, ligesom parterne ikke må undlade at håndhæve deres miljølovgivning effektivt. Derudover forpligter EU og Canada sig til at fremme bæredygtig udnyttelse af og handel med naturressourcer som f.eks. skovdrift og fiskeri. Og parterne forpligter sig til at fremme og facilitere handlen med miljøvenlige varer.

Spørgsmål nr. 8:

Ministeren bedes oplyse, hvorledes formuleringen i det fælles fortolkende instrument, om at CETA forpligter Canada og EU til at ”yde høj arbejdstagerbeskyttelse”, vil blive håndhævet, såfremt en part skulle vælge at tilsidesætte dette hensyn?

Svar:

Det er korrekt, at CETA forpligter Canada og Den Europæiske Union og dens medlemsstater til at forbedre deres love og politikker med det mål at yde høj arbejdstagerbeskyttelse. Spørgsmålet om, hvorledes CETA's bæredygtighedskapitler håndhæves er besvaret ved spørgsmål 54 ad KOM (2016) 0470.

Lad mig samtidig benytte anledningen til at fremhæve, at parterne til CETA har forpligtet sig til at respektere ILOs konventioner i forbindelse med aftalen. Desuden har Canada forpligtet sig til at ratificere og implementere de udestående ILO kernekonventioner.

Parterne anerkender også i aftalen, at handel ikke må fremmes ved at tilbyde at fritage fra eller på anden måde fravige arbejdsmarkedslovgivning. Ligesom parterne ikke må undlade at håndhæve arbejdsmarkedslovgivning eller arbejdsstandarderne effektivt. Parterne anerkender også i aftalen, at det er u hensigtsmæssigt at tilskynde til handel eller investering gennem sænkning eller lempelse af beskyttelsesniveauerne i arbejdsmarkedslovgivningen og arbejdsmarkedsstandarder.

Når CETA's bæredygtighedskapitler ikke indeholder muligheden for anvendelse af sanktioner i form af f.eks. retaliering, skyldes det blandt andet, at det hidtil har været vurderingen, at varige fremskridt på bæredygtighedsdagsordenen i højere grad afhænger af dialog, nationalt engagement og ejerskab. Det er denne tilgang, som CETA søger at fremme.

Spørgsmål nr. 9:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan forsigtighedsprincippet – som dette forstås i Europa-Kommissionens meddelelse fra februar 2000 – er sikret i CETA's kapitler om sanitære og phytosanitære standarder (SPS) og om tekniske handelshindringer (TBT).

Svar:

EU's forsigtighedsprincip er en del af EU's traktatgrundlag. Det hverken kan eller skal en frihandelsaftale som CETA ændre ved. Der henvises til svar på spørgsmål 6.

Spørgsmålet er desuden forelagt Miljø- og Fødevareministeriet, som oplyser følgende:

”Ifølge Kommissionens meddelelse fra 2000 (KOM(2000)1) er forsigtighedsprincippet indeholdt i WTO's SPS-aftale, hvilket fremgår af meddelelsens henvisning til SPS-aftalens artikel 5 stk. 7. WTO medlemsstater og EU kan således ud fra forsigtighedsprincippet fastlægge sit ønske til beskyttelsesniveauer på SPS-aftalens område. Tilsvarende fastslås i CETA-aftalens artikel 5.6, at den importerende part selv fastlægger sit ønskede beskyttelsesniveau på områder omfattet af SPS-aftalen.”

Spørgsmål nr. 10:

Ministeren bedes oplyse, hvad procedureerne er, når Det Blandede CETA Udvalg vil anvende artikel 26.1.5, litra e, især om hvorvidt EU's

repræsentanter i Det Blandede CETA-Udvalg skal rådføre sig med medlemslandene og/eller Europa-Parlamentet.

Svar:

Formålet med den nævnte artikel er at sikre, at CETA-aftalen anvendes og fortolkes på en måde, som er i overensstemmelse med parternes hensigter. Det Blandede CETA-Udvalg har mulighed for at træffe afgørelser, som er bindende for parterne. Procedureerne for disse afgørelser, herunder de interne procedurer i EU og EU's medlemsstater, vil afhænge af afgørelsens konkrete indhold.

Lad mig minde om, at CETA hverken kan eller vil ændre på den eksisterende kompetencefordeling mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne.

Spørgsmål nr. 12:

Ministeren bedes oplyse, om der foreligger aftaler om, hvorledes EU's repræsentanter i Forum for Regulerings samarbejde (se artikel 21.6) skal indhente mandater til arbejdet i forummet.

Svar:

Kommissionens gennemførelse af EU's handelspolitik baserer sig på løbende inddragelse og konsultation af medlemslandene, herunder når det kommer til eksisterende frihandelsaftaler. Samtidig vil enhver ændring af EU-regulering skulle gå igennem de normale procedurer, herunder lovgivningsmæssige.

Lad mig understrege, at Forum for regulerings samarbejde ikke er et beslutningsorgan udenom de eksisterende institutioner og procedurer, men derimod et forum, hvor parterne kan udveksle information, evaluere eksisterende initiativer samt identificere potentiale for yderligere samarbejde.

Spørgsmål nr. 13:

Kan ministeren som opfølgning på sit svar på KOM (2016) 0470 spørgsmål 13 og 14 angående CETA garantere, at ICS-mekanismen aldrig vil føre til, at virksomheder vil lægge sag an mod Danmark på baggrund af nye reguleringsmæssige eller administrative tiltag, der tages for at tilgodese forbrugerbeskyttelse, miljøbeskyttelse, folkesundhed og lignende legitime politiske mål, og vil ministeren i den forbindelse oplyse, hvem der vil tage beslutningen om, hvorvidt en sag skal kunne føres ved

ICS-tribunalet?

Svar:

Det er af gode grunde ikke muligt på forhånd at vide, om eller i hvilket omfang ICS-mekanismen vil blive søgt anvendt af canadiske virksomheder, eller i hvilken grad de pågældende virksomheder eventuelt vil benytte sig af eksisterende muligheder for at søge kompensation, såfremt de måtte finde, at de diskrimineres. Danmark har en robust og sund offentlig forvaltning samt et solidt og ikke-diskriminerende retssystem, hvilket tilsammen tilsiger, at der næppe vil blive rejst et større antal sager mod Danmark med krav om kompensation via ICS i CETA.

Retten til at regulere anfægtes ikke med CETA, men stadfæstes derimod i både aftalen (se artikel 8.9) og det til aftalen knyttede fælles fortolkende instrument. Regulering kan ikke i sig selv udløse kompensation, hvilket også følger af artikel 8.9. Jf. artikel 8.32 kan tvistbilæggelsesorganet afvise klager, der helt åbenbart er uden substans.

Spørgsmål nr. 14:

Skal ministerens svar på KOM (2016) 0470 - spørgsmål 13, om at spørgsmålet bygger på de forkerte præmisser, forstås således, at regeringen kan garantere, at en sag som den, der er omtalt i spørgsmålet og svaret, hvor et firma har tabt penge på regulering, der beskytter miljø og lokalmiljø, ikke kan anlægges efter bestemmelserne i art. 8.10 og art. 8.12 i ICS-mekanismen i CETA, og hvis ikke, kan ministeren da uddybe, hvad der menes med, at præmissen for spørgsmålet er forkert?

Svar:

CETA-aftalen og den fælles fortolkende erklæring fastslår retten til at regulere. Jf. CETA-aftalens bestemmelser vil det da heller ikke være muligt under normale omstændigheder, at opnå kompensation for foranstaltninger, der beskytter almenvellet, herunder af miljømæssig karakter. Derfor er det en forkert præmis at antage, at der skulle være en konflikt mellem retten til at regulere og det forhold, at CETA-aftalen indeholder bestemmelser om investeringsbeskyttelse.

Spørgsmål nr. 15:

Kan ministeren i forlængelse af svar på spørgsmål 13 og 14 (KOM (2016) 0470), uddybe, hvordan og af hvem det vil blive defineret og afgrænset, hvilke formål der under reglerne om investeringsbeskyttelse er legitime politiske formål, og om regeringen vil have nogen indflydelse på denne definition?

Svar:

Definitionen ”legitime politiske formål” indgår både i CETA-aftaleteksten (se art. 8.9) og det fælles fortolkende instrument knyttet til CETA. I art. 8.9 i CETA-aftaleteksten fremhæves: beskyttelsen af den offentlige sundhed, sikkerhed, miljøet, den offentlige sædelighed, social- og forbrugerbeskyttelse samt fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed. CETA-aftaleteksten og Det fælles fortolkende instrument vil begge skulle lægges til grund ved behandling af sager i tvistbilæggelsesorganet, herunder appelorganet. Ved afgørende tvivl om aftalens fortolkning vil parterne til CETA, herunder Danmark, i sidste ende skulle finde en forståelse herom.

Spørgsmål nr. 17:

Kan ministeren garantere, at eventuelle sager mod Danmark, der har regler for at sikre folkesundheden som genstand, ikke vil føre til forsinkelser i behandlingen og implementeringen af ny regulering, når eller hvis CETA træder i kraft?

Svar:

Jeg antager, at der med sager menes søgsmål under investor-stat tvistløsningsmekanismen ICS.

Som der er redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 7, 8 og 53 ad KOM (2016) 0470, er formålet med investor-stat tvistløsningssystemet alene at beskytte udenlandske investorer imod usaglig diskrimination, unfair og ulige behandling og ulovlig ekspropriation (f.eks. uden tilstrækkelig kompensation). Med andre ord rettigheder, som alle danske virksomheder også nyder. CETA er ikke til hinder for staters ret til at vedtage lovgivning på baggrund af legitime politiske mål, som f.eks. beskyttelsen af den offentlige sundhed, sikkerhed, miljøet eller den offentlige sædelighed, social- eller forbrugerbeskyttelse og fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed. Jeg forventer derfor ikke, at investor-stat tvistløsningssystemet i CETA i sig selv vil føre til forsinkelser i ny regulering i Danmark, herunder i forhold til folkesundheden.

Spørgsmål nr. 19:

Hvad er ministerens holdning til, at det i CETA art. 8.30(1) ikke forbydes medlemmerne af ICS-tribunalet at arbejde som ISDS-arbitratorer i andre sager, og mener ministeren, at dette er betryggende i forhold til at sikre tribunalmedlemmernes uafhængighed?

Svar:

CETA-aftalen rummer i art. 8.30 et detaljeret sæt af etiske regler, som jeg finder er af høj international standard. Det fastslås allerede i indledningen til artiklen, at ”medlemmerne af retten skal være uafhængige”. I art. 8.30 er bl.a. indeholdt, at medlemmerne af et ICS-panel ikke må deltage i behandlingen af tvister, der vil kunne skabe en direkte eller indirekte interessekonflikt samt forskrifter for, hvordan eventuel tvivl herom skal løses, herunder eventuel fjernelse af et panel-medlem. Ydermere har EU-kommissionen og Ministerrådet i en fælles erklæring knyttet til CETA fremhævet vigtigheden af at fremme løbende præciseringer af ICS, herunder blandt andet de etiske standarder og dommernes uafhængighed – ligesom det fremgår af CETA-aftaleteksten, at det er hensigten på sigt at etablere en robust, multilateral udgave af ICS.

Spørgsmål nr. 21:

Kan ministeren garantere, at den danske stat ikke under henvisning til "fair and equitable treatment"-standarden i CETA art. 8.10, eller på baggrund af CETA's andre bestemmelser kan blive dømt til at skulle betale erstatning til en virksomhed, der har tabt fortjeneste som følge af regulering indført i Danmark, i sager, hvor der ikke har været tale om forskelsbehandling mellem danske og canadiske virksomheder, og hvor der ikke har været tale om, at staten har eksproprieret en canadisk virksomheds ejendom?

Svar:

Retten til at regulere slås klart fast både i selve CETA-aftaletekstens artikel 8.9 samt i det til CETA-aftalen tilknyttede fælles fortolkende instrument. Profittab som følge af regulering er ikke alene tilstrækkeligt til, at en investor kan opnå kompensation, hvilket præciseres i artikel 8.9, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til svar på spørgsmål 17 om forholdet mellem regulering og muligheden for at søge kompensation.

Spørgsmål nr. 22:

Er ministeren enig i, at det stiller canadiske virksomheder bedre end danske virksomheder, at de får adgang til et særligt domstolslignende organ, hvor kun canadiske virksomheder kan anlægge sag, og som kun skal tage hensyn til regler om markedsadgang og investeringsbeskyttelse? Hvis ikke ministeren er enig i, at det stiller de

canadiske virksomheder bedre, end de ville være stillet ved at gå igennem de nationale domstole ligesom danske virksomheder, hvad er da ræsonnementet bag at inkludere ICS-tvistløsningsmekanismen i CETA?

Svar:

Investeringsbeskyttelse i form af investeringsbeskyttelsesaftaler er en særlig garanti, som parterne udstrækker til hinanden med det formål at understøtte den gensidige tiltrækning af investeringer. Det skal betrygge investorer, der måtte frygte, at de kunne blive udsat for diskriminerende behandling af værtslandets retssystem eller forvaltning.

Det er imidlertid ikke min opfattelse, at canadiske virksomheder generelt vil kunne opnå en større kompensation ved at benytte sig af CETA-aftalens muligheder for at søge erstatning end ved at gå gennem det danske domstolssystem. Det er en gennemgående komponent i investeringsbeskyttelsesaftaler, at virk-

somhederne kan søge kompensation via en tvistbilæggelsesmekanisme. Det gælder såvel i Danmarks omkring 40 bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler som i CETA.

Spørgsmål nr. 23:

Ministeren bedes redegøre for, hvordan CETA-aftalens kapitel 24 om handel og miljø influerer på kapitel 5 om sundheds- og planteforanstaltninger, særligt med henblik på at give en forståelse af, hvordan artikel 24.3 skal forstås, idet denne synes at placere kapitlet om miljø i en underordnet position i forhold til kapitlet om SPS.

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Miljø- og Fødevareministeriet, som oplyser følgende:

”Miljø- og Fødevareministeriet deler ikke fortolkningen af, at kapitlet om "Handel og Miljø" har en underordnet status i forhold til kapitel 5 om "Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger". Tværtimod fremgår det af begge kapitler, at beskyttelse af miljø, mennesker, dyr og planter er bærende for samarbejdet, og at begge parter har ret til at opretholde det ønskede beskyttelsesniveau.”

Spørgsmål nr. 24:

Ministeren bedes oplyse, hvorledes EU's repræsentanter til Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger udpeges (artikel 5.14 samt artikel 26.2.1), og oplyse, hvorledes der vil blive ført parlamentarisk kontrol med udvalgets arbejde.

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Miljø- og Fødevareministeriet, som oplyser følgende:

”Repræsentanter til Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger (Joint Management Committee) udpeges efter forslag fra EU's rådssekretariat, som godkendes af cheferne for de veterinære tjenester i de 28 medlemslande. Listen fra EU's rådssekretariat udarbejdes på baggrund af ønsker fra EU's medlemsstater, og der lægges vægt på at vælge medlemsstater, som har væsentlige eksportinteresser i forhold til Canada.”

Jeg kan desuden oplyse, at CETA ikke ændrer på den parlamentariske kontrol med internationalt samarbejde, herunder i forhold til arbejdet i udvalg nedsat under frihandelsaftaler. Involvering af Folketinget vil ske i overensstemmelse med de i øvrigt eksisterende generelle principper for inddragelse i EU-sager, herunder vurderinger af en sags væsentlighed.

Spørgsmål nr. 30:

Ministeren bedes oplyse, om der er noget i CETA-aftalen, som kan bringe sagen om hormonbøffer til live igen, eller om der omvendt er taget definitivt hånd om den risiko i aftaleteksten.

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Miljø- og Fødevareministeriet, som oplyser følgende:

”Der er ikke noget i CETA-aftalen, som i sig selv giver anledning til at vække hormonsagen til live igen. Hvis det skulle ske i fremtiden, vil det være baseret på de uoverensstemmelser om forståelsen af WTO’s SPS-aftale, som hormonsagen var baseret på.”

Spørgsmål nr. 31:

Ministeren bedes redegøre for, om reguleringssamarbejdet kan komme til at omfatte områder, som er helt eller delvist under medlemslandenes kompetence, og i bekræftende fald redegøre for, hvorledes beslutningsprocedurerne i så fald vil involvere Folketinget.

Svar:

Anvendelsesområdet for det reguleringsmæssige samarbejde fremgår af artikel 21.2. Samarbejdet forudses at kunne finde sted på såvel områder med EU’s enekompetence som områder med delt kompetence. Som det også understreges i artiklen, vil alt samarbejde skulle ske på frivillig basis, og en part vil altid kunne trække sig ud af påbegyndte samarbejdsaktiviteter.

Involvering af Folketinget vil ske i overensstemmelse med de i øvrigt eksisterende generelle principper for inddragelse i EU-sager, herunder vurderinger af en sags væsentlighed. CETA hverken kan eller vil ændre på den eksisterende kompetencefordeling mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne, eller på den måde som EU vedtager regulering på.

Spørgsmål nr. 32:

Ministeren bedes redegøre for, hvem der på EU’s vegne vil beslutte om et givet område skal gøres til genstand for reguleringssamarbejde med

Canada (jf. artikel 21.2. stk. 6).

Svar:

Det vil afhænge af den konkrete sag og hvilken form for samarbejde, der sigtes efter. Lad mig igen minde om, at CETA hverken kan eller vil ændre på den eksisterende kompetencefordeling mellem EU-institutionerne og medlemsstaterne eller på EU’s lovgivningsmæssige procedurer. Som det også klart fremgår af den omtalte artikel i CETA, vil al reguleringsmæssigt samarbejde ske på frivillig basis.

Spørgsmål nr. 35:

Kan ministeren be- eller afkræfte, at hvis Danmark nægter at efterkomme eller anerkende CETA’s ICS-tribunals afgørelse, kan nogle eller alle afgørelser håndhæves ved andre landes domstole, der kan bestemme, at den danske stats ejendom i udlandet skal konfiskeres for at betale erstatningssummen?

Svar:

Parterne i en tvist for et ICS-panel skal frivilligt efterkomme en afgørelse om udbetaling af kompensation, som måtte blive truffet i medfør af tvistbilæggelsesmekanismen. Det følger af bestemmelserne i CETA-aftalens artikel 8.41. Det gælder naturligvis også for Danmark. I den usandsynlige situation, at Danmark – i strid med aftalen – måtte nægte at betale kompensation, som følge af en sag, som går Danmark imod ved ICS, kan klager tage afvisningen videre i det danske retssystem. Hvis den danske retsinstans skulle vælge ikke at pålægge Danmark at betale kompensationen, kan spørgsmålet om manglende betaling tages videre

i retssystemet i et andet land (hvilket land afhænger af den mæglingsramme, som parterne har valgt, jf. art. 8.23). I hovedreglen skal Danmark efterkomme den afgørelse, der her træffes, og det kan i den – af spørgeren fremstillede hypotetiske situation – føre til konfiskation af kommercielle danske aktiver – dog ikke ejendomme, hvortil der er knyttet immunitet, f. eks. ambassader. Ovenstående er et helt almindeligt princip inden for investeringsbeskyttelse, som har eksisteret i årtier, og skal tilsikre, at en klager i sidste ende rent faktisk får den kompensation, man måtte have ret til, uanset om den ene aftaleparts retssystem ikke måtte leve op til internationale standarder.

Lad mig samtidig minde om, at formålet med investor-stat tvistløsningssystemet alene er at beskytte udenlandske investorer imod usaglig diskrimination, unfair og ulige behandling og ulovlig ekspropriation (f.eks. uden tilstrækkelig kompensation). CETA er ikke til hinder for staters ret til at vedtage lovgivning på baggrund af legitime politiske mål. Og det er præciseret i CETA, at den omstændighed, at en part regulerer på en måde, der har negativ indvirkning på en investering, ikke i sig selv udgør en tilsidesættelse af CETA's bestemmelser om investeringsbeskyttelse.

Spørgsmål nr. 36:

Ministeren bedes redegøre for, hvorfor CETA indeholder et krav om, at medlemmerne af CETA's ICS-tribunal har kendskab til international ret, særligt international investeringsret og handelsret, jf. CETA art. 8.27.4, men ikke andre retsområder, der kan have betydning for en ICS-sag, såsom arbejdsret, miljøret eller national administrativ ret?

Svar:

Det forekommer naturligt, at de kompetencer, der efterspørges i forhold til tvistbilæggelsesmekanismen i investeringsbeskyttelsesdelen af CETA, i første række tager udgangspunkt i investeringsret og handelsret, idet den specifikke tvistbilæggelsesmekanisme er afgrænset til investeringsbeskyttelse. Det udelukker ikke, at der kan være fordele ved, at medlemmerne af ICS-panelerne har yderligere juridisk indsigt, herunder i de emner, som spørgeren fremhæver.

Spørgsmål nr. 38:

Kan ministeren redegøre for, hvorfor CETA's art. 8.9.1 om retten til at regulere ikke som i art. 8.9.4 er formuleret som: "intet i dette afsnit må fortolkes således, at det forhindrer(...)", men derimod med den vagere og ikke-bindende formulering: "For så vidt angår dette kapitel bekræfter parterne på ny deres ret til at regulere inden for deres territorium (...)?"

Svar:

Præmissen for spørgsmålet er forkert. CETA's artikel 8.9 stk. 1 er hverken mere eller mindre bindende end artikel 8.9 stk. 4. I sin helhed fastlægger CETA's artikel 8.9, at investor-stat tvistløsningssystemet på investeringsområdet ikke vil være til hinder for staters ret til at vedtage lovgivning på baggrund af legitime politiske mål, som f.eks. beskyttelsen af den offentlige sundhed, sikkerhed, miljøet eller den offentlige sædelighed, social- eller forbrugerbeskyttelse og fremme og beskyttelse af den kulturelle mangfoldighed. Samtidig slås det eksplicit fast, at den omstændighed, at en regulering påvirker en investors forventede indtjening, ikke i sig selv udgør et brud på investeringsbeskyttelsesbestemmelserne i CETA, ligesom forvaltningen af midler i henhold til EU's statsstøtteregler ej heller gør det.

Spørgsmål nr. 39:

Ministeren bedes oplyse, om der kan opstå modsætninger mellem CETA aftalens artikel 13.15 om videregivelse af oplysninger, herunder personoplysninger, der pålægger partnere at træffe ”passende foranstaltninger” til at beskytte persondata, og EU’s regler for videregivelse af personoplysninger til tredjelande, som disse er fortolket i EU-Domstolens afgørelse i sag C-362/14 om Safe-Harbour-aftalen, der kræver, at et tredjeland ”effektivt” beskytter personoplysninger, for at sikre at beskyttelsesniveauet svarer til niveauet inden for EU.

Svar:

Jeg vurderer, at der i CETA er taget passende foranstaltninger for at sikre beskyttelsen af persondata og privatlivet. Det gælder f.eks. i artikel 28.3, hvor der tages et generelt forbehold for, at en part til CETA kan vedtage eller håndhæve foranstaltninger, der er nødvendige for at beskytte bl.a. privatlivets fred i forbindelse med behandling og videregivelse af personoplysninger og beskyttelse af fortrolighed af personlige registre og konti. Det fremgår endvidere i den af spørger fremhævede artikel 13.15, at eventuel videregivelse af personoplysninger i medfør af artiklen skal være i overensstemmelse med lovgivningen om beskyttelse af personoplysninger på den parts territorium, hvor videregivelsen har sin oprindelse.

Spørgsmål nr. 40:

Ministeren bedes redegøre for, hvorledes kapitlet om handel og miljø i CETA aftalen influerer eller ikke influerer på kapitlet om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger, og bedes i den forbindelse vurdere, om WTO’s SPS aftale eller CETA aftalens artikel 24.8 stk. 2 vil være udslagsgivende ved behandling af sager om fødevarerstandarder.

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Miljø- og Fødevarerministeriet, som oplyser følgende:

”For så vidt angår samspillet mellem CETA-aftalens kapitler om henholdsvis handel og miljø og kapitlet om sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 23 til B74.

CETA-aftalens artikel 24.8 stk. 2 vedr. miljøspørgsmålet vil ikke være udslagsgivende for behandling af sager om fødevarerstandarder, som vil skulle behandles efter aftalens kapitel 5.”

Spørgsmål nr. 41:

Ministeren bedes oplyse under hvilke omstændigheder artikel 1.9 stk. 3 om kommerciel udnyttelse af vandreserver kan få betydning for Danmark, og i givet fald hvilke.

Svar:

I sin helhed lyder CETA’s artikel 1.9 som følger:

”1. Parterne anerkender, at vand i sin naturlige tilstand, herunder vand i søer, floder, reservoirer, vandførende lag og vandbassiner, ikke udgør en vare eller et produkt. Sådant vand er derfor kun omfattet af kapitel toogtyve (handel og bæredygtig udvikling) og fireogtyve (handel og miljø).

2. Hver af parterne har ret til at beskytte og bevare sine naturlige vandreserver. Intet i denne aftale forpligter en part til at tillade kommerciel anvendelse af vand til noget formål, herunder indvinding, ekstraktion eller omledning med henblik på bulkeeksport.

3. Tillader en part kommerciel anvendelse af en specifik vandreserve, skal det ske på en måde, der er forenelig med denne aftale. ”

Dertil har Kommissionen afgivet følgende erklæring om vand i forbindelse med vedtagelsen af CETA:

”Kommissionen bekræfter på ny, at intet i CETA-aftalen vil indvirke på en medlemsstats ret til selvstændigt at beslutte, hvordan den vil anvende og beskytte sine vandreserver. Artikel 1.9 i CETA-aftalen bekræfter på ny, at intet i denne aftale forpligter Den Europæiske Union til at tillade kommerciel anvendelse af vand til noget formål. CETA vil kun finde anvendelse i denne sektor, hvis Den Europæiske Union eller dens medlemsstater selvstændigt skulle beslutte at tillade kommerciel anvendelse af vand.

Selv hvis en medlemsstat i Den Europæiske Union skulle beslutte at tillade kommerciel anvendelse af vand, sikrer CETA-aftalen fuldt ud, at en medlemsstat kan omgøre sine beslutninger i denne henseende, og beskytter ligeledes retten til at regulere den kommercielle anvendelse af vand med et samfundspolitisk sigte. ”

Det er derfor min klare vurdering, at CETA ikke forpligter Danmark til kommerciel udnyttelse af vandreserver. Danmark bevarer fuldt ud sin evne til at afgøre, hvordan man fra dansk side ønsker at anvende og beskytte vandreserver. Og derudover forhindrer CETA ikke en senere omgørelse af en eventuel afgørelse om tilladelse af kommerciel anvendelse af vand. Denne vurdering understøttes desuden af det fælles for-tolkende instrument vedtaget af EU og Canada i forbindelse med undertegnelsen af CETA.

Spørgsmål nr. 43:

Ministeren bedes oplyse, hvad relationen er mellem kapitlet om handel og miljø og kapitlet om reguleringssamarbejde, særligt f.s.v.a. den eventuelle betydning kapitlet om miljø måtte have eller ikke have på udviklingen af reguleringssamarbejde, idet det påpeges, at der kan være modsætninger mellem målsætningerne for reguleringssamarbejde og miljørelaterede målsætninger.

Svar:

Kapitlet om handel og miljø indeholder flere horisontale bestemmelser der styrker miljøaspekter i CETA, herunder at det er uhensigtsmæssigt at fremme handel og investeringer ved at sænke miljøbeskyttelsen. Disse horisontale hensyn vil naturligvis skulle holdes for øje i det reguleringsmæssige samarbejde og ikke mindst i den generelle udvikling af handelsforholdet mellem EU og Canada.

Herudover kan der være andre mere konkrete bestemmelser i kapitlet om handel og miljø som kan have betydning for individuelle reguleringsmæssige samarbejdsaktiviteter.

Spørgsmål nr. 46:

Ministeren bedes redegøre for, om CETA-aftalens kapitel om reguleringssamarbejde får indflydelse på beslutningsprocedurerne i Folketinget og for danske myndigheder.

Svar:

Formålet med det reguleringsmæssige samarbejde i CETA er bl.a. at højne kvaliteten af regulering og minimere unødvendige forskelle i regulering mellem EU og Canada. Jeg forventer ikke, at dette skulle føre til ændringer i beslutningsprocedurerne hverken i Folketinget eller for danske myndigheder.

Spørgsmål nr. 49:

Ministeren bedes vurdere, om de forskellige tilgange til vurdering af risici og disses betydning for reguleringspraksis vil få betydning for, om det er muligt at gennemføre fælles risikovurdering som beskrevet i artikel 21.4 litra g, idet spørgeren gør opmærksom på, at Canada ikke anvender forsigtighedsprincippet, men en anden tilgang.

Svar:

Som det fremgår af artiklen, vil fælles risikovurderinger kun overvejes, såfremt det er praktisk muligt og gensidigt gavnligt. Det er min klare holdning, at EU i sin implementering af CETA ikke må gå på kompromis med forsigtighedsprincippet, herunder med henblik på at kunne bruge fælles risikovurderinger. Der henvises desuden til besvarelsen af spørgsmål 6.

Spørgsmål nr. 50:

Set i lyset af, at Vesteuropa i 2015 ifølge ICSID var den region i verden, som flest ISDS-sager er blevet anlagt imod, og at omkring 40-50 pct. af de anlagte ISDS-sager i de senere år ifølge UNCTAD har været anlagt imod stater, der af UNCTAD klassificeres som udviklede lande, har ministeren så nogle specifikke grunde til at antage, at Danmark ikke også skulle blive genstand for et søgsmål igennem CETA's særdomstole (ICS)?

Svar:

Der er ikke tidligere blevet anlagt voldgiftssag mod Danmark via ISDS-mekanismen i de mange danske bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler. Danmark har en robust og sund offentlig forvaltning samt et solidt og ikke-diskriminerende retssystem, hvilket tilsammen tilsiger, at der næppe vil blive rejst et større antal sager mod Danmark med krav om kompensation via ICS i CETA, og at det – såfremt en sag måtte blive rejst – vil være usandsynligt, at afgørelsen vil gå Danmark imod.

Spørgsmål nr. 54:

Kan ministeren garantere, at der ikke i nogen tænkelige scenarier kan opstå en konflikt imellem en afgørelse fra CETA's særdomstole (ICS) og en afgørelse fra EU-Domstolen, og hvis ikke, kan ministeren da redegøre for, hvorvidt ICS-tribunaler i efterfølgende sager vil være forpligtet til at følge en eventuel underkendelse fra EU-Domstolen af et ICS-tribunals fortolkning af EU-retten, og for, hvorvidt EU-Domstolen vil have kompetence til at annullere en afgørelse fra et ICS-tribunal, hvis afgørelsens præmisser eller håndhævelse findes at være i strid med EU-retten?

Svar:

Jeg har redegjort for det nærmere juridiske forhold mellem EU-Domstolen og CETA's investor-stat tvistbilæggelsesmekanisme (ICS) i besvarelsen af spørgsmål 1. Jeg vurderer ikke, at der er grundlag for en konflikt mellem afgørelser truffet af henholdsvis EU-Domstolen og ICS. Et ICS panel under CETA er afgrænset til alene at behandle sager i helt særlige tilfælde, og ICS skal anvende EU-domstolens fortolk-

ning af EU-retten. Lad mig også minde om, at såfremt EU-Domstolen mod forventning skulle konkludere, at ICS som tvistbilæggelsessystem er i strid med EU-traktaterne, vil CETA skulle ændres.

Spørgsmål nr. 64:

Ministeren bedes forklare, hvad det betyder, hvis en sektor optræder på listen over undtagelser i bilag I, men ikke i bilag II, særligt f.s.v.a. artikel 8.15 og artikel 9.7.

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Erhvervsministeriet, som oplyser følgende:

”I CETA-aftalens artikel 9.7 skelnes der mellem to overordnede typer af undtagelser. Der er de undtagelser, som er listet i bilag I, og der er de undtagelser, som er listet i bilag II.

Bilag I-undtagelser reflekterer eksisterende lovgivning på et givent sektorområde, mens bilag II reflekterer sektorområder, hvor man kunne forestille sig i fremtiden at ville diskriminere mod visse tjenesteudbydere.

Artikel 9.7 fastlægger desuden, hvordan de to bilag er undtaget fra aftalens artikel 9.3 (national behandling), 9.5 (mest begunstigelses status) og 9.6 (markedsadgang), samt hvordan parterne skal forholde sig ift. en lovændring, der påvirker undtagelserne listet i bilag I vedr. eksisterende lovgivning.

Jeg kan supplere for så vidt angår artikel 8.15, at investeringsbeskyttelseskapitlets Afdeling B (oprettelse af investeringer) og Afdeling C (ikke-diskriminatorisk behandling) – dvs. artikel 8.4 til 8.8 – ikke finder anvendelse på foranstaltninger opretholdt under bilag I (eksisterende foranstaltninger) og på foranstaltninger som indføres eller opretholdes med hensyn til et sektorområde under bilag II (fremtidige foranstaltninger). I forbindelse med bilag II-undtagelserne forpligter parterne sig dog til ikke i fremtiden at vedtage en foranstaltning, der pålægger en investor fra den anden part at sælge eller afhænde en eksisterende investering på grundlag af nationalitet.

Spørgsmål nr. 68:

Vil ministeren redegøre for, hvorfor undtagelsen i CETA's art. 28.3.2 for regulering, der er nødvendig for at beskytte naturressourcer, mennesker, dyr eller planet, ikke gælder for sektion 8-D i CETA, der omhandler den omdiskuterede investeringsbeskyttelse, herunder fair og lige behandling og ekspropriation, der i mange tidligere sager er blevet brugt med succes af virksomheder til at kræve erstatning for reguleringer, der har til formål at beskytte miljøet og klimaet?

Svar:

Afdeling D (investeringsbeskyttelse) i CETA's kapitel 8 er ikke opregnet i de i artikel 28.3 stk. 2 generelle undtagelser, idet man ellers ville udhule værdien i investor-stat tvistløsningsmekanismen, der netop har til formål at give investor mulighed for at få afprøvet, hvorvidt denne har været udsat for usaglig diskrimination, unfair og ulige behandling eller ulovlig ekspropriation efter en investering er etableret. Disse typer af diskrimination må parterne altså ikke foretage.

F.eks. skal en lovlig ekspropriation altid ske med henblik på et offentligt formål, på en ikke-diskriminatorisk måde og ved fair kompensation. Man kan eksempelvis ikke diskriminere og ekspropriere indenlandske investorer på en mere favorabel måde end udenlandske.

Når f.eks. afdeling B (om oprettelse af investeringer) derimod er opregnet under undtagelserne i art. 28.3 stk. 2, er det med henblik på, at en part på forhånd kan udelukke markedsadgang (dvs. at give tilladelse til, at en given investering foretages) for udenlandske investorer under de betingelser, der er opregnet under art. 28.3 stk. 2, litra (a)-(c).

Lad mig samtidig på ny understrege, at staters ret til at regulere på baggrund af legitime politiske mål fremgår eksplicit af CETA, herunder også af Afdeling D i CETA's kapitel 8.

Spørgsmål nr. 69:

Kan ministeren garantere, at kravet i CETA's artikel 12.3.7 om, at godkendelses- eller kvalifikationsprocedurer skal være så enkle som muligt, ikke kan føre til, at krav om at krav relateret til miljøregulering, herunder gennemførelse af miljøvurderinger, i forbindelse med tilladelser til virksomheders aktiviteter, ikke bliver udvandet eller afskaffet?

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Erhvervsministeriet, som oplyser følgende:

”CETA-aftalens kapitel 12 omhandler indenrigsregulering. Kapitlet har til formål at sikre, at indenrigsregulering i EU og Canada ikke anvendes som et instrument til at skabe uretfærdige handelsbarrierer for partnerlandets virksomheder. Ifølge kapitlet skal regulering, fx godkendelses- eller kvalifikationsprocedurer, være præcis, ensartet og baseret på kriterier, der udelukker arbitrær forvaltning. I kapitlets artikel 12.3.7 præciseres det, at godkendelses- eller kvalifikationsprocedurer skal holdes så simple som muligt for ikke unødigt at komplicere eller forsinke den pågældende procedure.

Erhvervsministeriet forstår artiklen således, at et krav om en nødvendig undersøgelse, som fx gennemførelse af en miljøvurdering, forud for en godkendelsesprocedure, ikke vil være i strid med denne artikel.

Erhvervsministeriet kan i øvrigt henvide til, at EU og Canada i det Fælles fortolkende instrument om den samlede økonomi- og handelsaftale (CETA) mellem Canada og Den Europæiske Union og dens medlemsstater bl.a. understreger, at retten til at regulere inden for fx miljøet bevares.”

Spørgsmål nr. 70:

Vil ministeren redegøre for, hvilken bestemmelse der vil få prioritet, hvis der opstår en konflikt imellem bestemmelserne i CETA's kapitel 24 om handel og miljø og bestemmelserne i CETA om investorers rettigheder og markedsadgang?

Svar:

CETA's kapitel 24 om handel og miljø er hverken mere eller mindre bindende end CETA's kapitel 8 om investeringer. Hvorledes en konkret sag mellem CETA's parter om fortolkningen af CETA vil blive vægtaget må ventes at afhænge af en vurdering af den konkrete sags specifikke omstændigheder.

Lad mig samtidig benytte anledningen til på ny at understrege, at staters ret til at regulere på baggrund af legitime politiske mål – som f.eks. miljøbeskyttelse – fremgår eksplicit af CETA.

Spørgsmål nr. 71:

Mener ministeren, at det er realistisk, at den stat, der får øget adgang til en anden stats marked på bekostning af miljøreguleringen i modstrid med art. 24.5.2, vil klage over dette?

Svar:

Jeg forventer ikke, at CETA vil medføre øget markedsadgang for parterne på bekostning af miljøreguleringen. Spørgsmålet om, hvorledes CETA's bæredygtighedskapitler håndhæves er besvaret ved spørgsmål 54 ad KOM (2016) 0470.

Spørgsmål nr. 91:

Ministeren bedes, i forlængelse af svar på B 74 - spørgsmål 8 og 55, oplyse om svarene skal forstås således, at forpligtelserne angående "arbejdstagerbeskyttelse" i CETA er politiske tilkendegivelser, der ikke udgør juridiske forpligtelser, som kan håndhæves gennem sanktioner således som det f.eks. er tilfældet hvad angår beskyttelse af investorer.

Svar:

Nej, bestemmelserne angående arbejdstagerbeskyttelse i CETA er direkte indført i aftaleteksten og derfor bindende og juridisk forpligtende for parterne. For så vidt angår spørgsmålet om håndhævelse er dette besvaret ved spørgsmål 8.

Spørgsmål nr. 95:

Skal ministerens svar på B 74 - spørgsmål 25 forstås således, at det er op til Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundheds- og Planteforanstaltninger at beslutte om et givet produkt fra Canada skal regnes for at være ækvivalent, dvs. følge samme standarder som EU's, og vil ministeren i givet fald oplyse hvorledes den politiske kontrol, herunder den parlamentariske kontrol med udvalgets arbejde forudses at foregå?

Svar:

Spørgsmålet er forelagt Miljø- og Fødevarerministeriet, som oplyser følgende:

"Det er korrekt, at Det Blandede Forvaltningsudvalg for Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger kan beslutte at sætte flere produkter på listen over produkter, hvor lovgivningen i EU og Canada betragtes som ækvivalent. Når der fremsættes et canadisk ønske om at sætte et produkt på ækvivalenslisten, foretager Kommissionen en undersøgelse af sagen, og i tilfælde af positiv vurdering fremsættes forslag for medlemsstaterne om optagelse af produktet på listen. Beslutning om forslaget forelægges Den Stående Komite for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder, hvor der træffes beslutning efter de gældende regler for gennemførelsesretsakter.

Jeg kan desuden oplyse, at CETA ikke ændrer på den parlamentariske kontrol med internationalt samarbejde, herunder i forhold til arbejdet i udvalg nedsat under frihandelsaftaler. Involvering af Folketinget vil ske i overensstemmelse med de i øvrigt eksisterende generelle principper for inddragelse i EU-sager, herunder vurderinger af en sags væsentlighed.

Spørgsmål nr. 98:

I forlængelse af svar på B 74 - spørgsmål 43 bedes ministeren præcisere, hvad der menes med at bestemmelserne i kapitlet om handel og miljø skal "holdes for øje" i det reguleringsmæssige samarbejde, og i

den forbindelse henviser til de konkrete steder i teksten om reguleringsmæssigt samarbejde, hvor dette fremgår.

Svar:

Når det i svar på spørgsmål 43 anføres, at de horisontale bæredygtighedsaspekter af CETA vil skulle holdes for øje i det reguleringsmæssige samarbejde og i den generelle udvikling af handelsforholdet mellem EU og Canada, reflekterer dette, at de forpligtelser som parterne påtager sig under CETA inden for bæredygtighed vil finde generel anvendelse i den fremtidige udvikling af handelsforholdet og partnerskabet i øvrigt under CETA mellem EU og Canada.

Anvendelsesområdet for kapitlet om reguleringsmæssigt samarbejde fremgår af CETA's artikel 21.1, herunder at det finder anvendelse på kapitel 23 om handel og arbejdsmarked og kapitel 24 om handel og miljø. For så vidt angår eksempler på samarbejdsaktiviteter kan der henvises til artikel 23.7 og artikel 24.12.

Der henvises desuden til svar på spørgsmål 44.

Spørgsmål nr. 99:

I forlængelse af svar på B 74 - spørgsmål 49 bedes ministeren svare på om artikel 21.4 åbner mulighed for gennemførelse af fælles risikovurderinger, som divergerer fra forsigtighedsprincippet, idet spørgsmålet ikke synes at være besvaret.

Svar:

Jeg er af det indtryk, at spørgsmålet er besvaret i svar på spørgsmål 49. Jeg skal gentage, at EU's forsigtighedsprincip er en del af EU's traktatgrundlag. Det hverken kan eller skal en frihandelsaftale som CETA ændre ved.

Spørgsmål nr. 101:

Ministeren bedes svare på B 74 - spørgsmål 57, idet det pågældende spørgsmål, som ministeren henviser til ikke besvarer det stillede spørgsmål, som søger at afklare om der kan være forhold inden for arbejdsmarkedslovgivning og arbejdstagerbeskyttelse, som kan indbringes for investor-stat tvistbilæggelsesorganer.

Svar:

Jeg lægger til grund, at spørger ønsker at vide, om der kan være forhold inden for arbejdsmarkedslovgivning og arbejdstagerbeskyttelse, som kan indbringes for investor-stat tvistbilæggelsesmekanismen i CETA (ICS).

Som der er redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 7, 8 og 53 ad KOM (2016) 0470 er formålet med investor-stat tvistløsningssystemet alene at beskytte udenlandske investorer imod usaglig diskrimination, unfair og ulige behandling og ulovlig ekspropriation (f.eks. uden tilstrækkelig kompensation). CETA er ikke til hinder for staters ret til at vedtage lovgivning på baggrund af legitime politiske mål.

Såfremt en part til CETA skulle vedtage lovgivning, der klart diskriminerer en udenlandsk investor, vil dette kunne indbringes for ICS.

Spørgsmål nr. 109:

I forlængelse af svar på B 74 - spørgsmål 6, bedes ministeren redegøre for, hvorfor fortolkningen af CETA-aftalen som værende i overensstemmelse med EU's forsigtighedsprincip (som omtalt i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde artikel 191 og afspejlet i artikel 168, stk. 1, og artikel 169, stk. 1 og 2) kun fremgår af en ensidig erklæring fra Kommissionen, og ikke er en del af det fælles fortolkende instrument eller CETA-aftalen?

Svar:

Som det fremgår af svar på spørgsmål 6 er EU's forsigtighedsprincip en del af EU's traktatgrundlag. Det hverken kan eller skal en frihandelsaftale som CETA ændre ved. Det fremgår også af svar på spørgsmål 6, at Kommissionens erklæring er en integreret del af aftalen. At CETA's hovedtekst ikke eksplicit nævner forsigtighedsprincippet ændrer ikke ved det forhold, at forsigtighedsprincippet er gældende EU-ret.

Spørgsmål nr. 111:

I forlængelse af svar på B 74 - spørgsmål 54, bedes ministeren redegøre for, hvad der vil ske, hvis ministerens vurdering af, at der ikke er grundlag for en konflikt mellem afgørelser truffet af henholdsvis EU-domstolen og ICS, ikke passer – vil EU-Domstolen i så fald have kompetence til at annullere en afgørelse fra et ICS-tribunal, hvis den findes at være i strid med EU-retten?

Svar:

Som redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 1 og 54 er der tale om to forskellige tvistbilæggelsessystemer, der håndterer forskellige sager og opgaver. EU-Domstolen vil ikke have kompetence til at annullere en afgørelse fra et ICS-panel, ligesom et ICS-panel ikke vil have kompetence til at fortolke EU-retten med bindende virkning for EU-Domstolen.

På den måde adskiller ICS sig ikke fra øvrige voldgiftssystemer, som Danmark har tilsluttet sig i bilaterale investeringsbeskyttelsesaftaler med tredjelande.

Spørgsmål nr. 112:

Idet spørgeren ikke finder henvisningen i svaret på B 74 - spørgsmål 67 relevant, bedes ministeren svare på spørgsmålet, der angår bestemmelser i CETA om ICS-tribunalets behandling af modkrav.

Svar:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 22 ad KOM (2016) 0470 er CETA's tvistløsningsmekanisme på investeringsområdet ikke til hinder for staters ret til at regulere. Staters ret til at regulere fastslås i CETA's artikel 8.9 stk. 1, ligesom CETA's artikel 8.9 stk. 2 præciserer, at den omstændighed, at en part regulerer på en måde, der har negativ indvirkning på en investering, ikke i sig selv udgør en tilsidesættelse af CETA's bestemmelser om investeringsbeskyttelse. Der er ikke begrænsninger i, hvilke anbringender en sagsøgt stat kan anvende i sin afvisning af indholdet i investors søgsmål, herunder også argumenter baseret på retten til at regulere.

En stats eventuelle krav mod investor i henhold til national lovgivning vil skulle behandles ved nationale domstole.